

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Michał Jakubowski
Protokolant:	sekretarz sądowy Aleksandra Mamrot

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2018 r. w Warszawie na rozprawie sprawy

z powództwa Z. C.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie i o odszkodowanie

orzeka

1. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda Z. C. kwotę 60.000 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.
2. W pozostałym zakresie powództwo oddala.
3. Zasądza od powoda Z. C. na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 183,31 zł (sto osiemdziesiąt trzy złote 31/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.
4. Nakazuje pobrać od powoda Z. C. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 839,82 zł (osiemset trzydzieści dziewięć złotych 82/100) tytułem zwrotu kosztów sądowych tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa.
5. Nakazuje Skarbowi Państwa – Sądowi Okręgowemu w Warszawie zwrócić pozwanemu Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 32,14 zł (trzydzieści dwa złote 14/100) tytułem zwrotu niewykorzystanej zaliczki.

Sygn. akt XXV C 35/16

UZASADNIENIE

Z. C. wystąpił przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. o zapłatę:

1. kwoty 87 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 października 2014 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w związku ze śmiercią żony E. C.,
2. kwoty 80 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 października 2014 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę spowodowaną śmiercią najbliższego członka rodziny żony E. C..

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje stanowisko powód wskazał, iż swoje roszczenia wywodzi z tytułu zdarzenia drogowego z 21 października 2013 r. do którego doszło w K.. Kierujący samochodem osobowym, posiadającym ubezpieczenie OC, potrącił na przejściu dla pieszych żonę powoda E. C.. W następstwie doznanych w wypadku obrażeń ciała, żona powoda po kilku miesiącach hospitalizacji zmarła. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił powodowi: kwotę 20 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, 7 241,56 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu, 1 136,63 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdów. Pozwany nie uznał natomiast roszczenia o odszkodowanie z tytułu pogorszenia się sytuacji życiowej (pozew – k. 2-13).

Towarzystwo (...) z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany potwierdził, iż wypłacił powodowi w toku postępowania likwidacyjnego w/w kwoty. W jego ocenie wypłacone zadośćuczynienie wyczerpuje roszczenia powoda. W zakresie żądania zapłaty odszkodowania pozwany wskazał, iż roszczenie to nie zostało należycie wykazane, powód nie uzasadnił podstaw swojego roszczenia zwłaszcza znacznego pogorszenia jego sytuacji życiowej. Pozwany zakwestionował także roszczenia odsetkowe z którymi wystąpił powód, podnosząc, iż ewentualne odsetki ustawowe winny zostać orzeczone od dnia wyrokowania (odpowiedź na pozew – k. 118-122).

Pismem z 14 kwietnia 2016 r. powód zmodyfikował powództwo w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od pozwanego: 1. kwoty 87 000,00 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej po śmierci żony wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 października 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty; 2. kwoty 110 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 02 października 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (pismo procesowe z 14 kwietnia 2016 r. – k. 209-210).

Pozwany ustosunkowując się do zmodyfikowanego powództwa, wniósł o jego oddalenie także w powyższym zakresie (pismo procesowe z 21 lipca 2016 r. – k. 240-240v).

Strony przed zamknięciem rozprawy podtrzymywały dotychczasowe stanowiska (oświadczenia zawarte w protokole rozprawy z 23 kwietnia 2018 r. – k. 314v).

Sąd ustalił, co następuje.

21 października 2013 r. w K. kierujący samochodem osobowym marki A. (...) o nr rej. (...) M. B. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, iż prowadząc rozmowę telefoniczną, przekroczył dopuszczalną prędkość jazdy w terenie zabudowanym, o co najmniej 8 km/h, znajdując się pod wpływem środka odurzającego, zbliżając się do przejścia dla pieszych nienależycie obserwował jezdnię oraz przejście dla pieszych, nie dopełnił obowiązku zachowania szczególnej ostrożności, nie ustąpił pierwszeństwa pieszym, którzy prawidłowo przekraczali po nim jezdnię – co doprowadziło do potrącenia m.in. E. C. która doznała obrażeń ciała w postaci: stłuczenia głowy, klatki piersiowej, jamy brzusznej, miednicy oraz kończyny górnej prawej, pęknięcia torebki wątroby, krwawienia do jamy otrzewnej, wieloodłamowego złamania kości miednicy, wieloodłamowego złamania nasady bliższej kości ramiennej prawej, złamania żeber po lewej stronie, wstrząśnienia mózgu, rany tłuczonej okolicy czołowej, które to obrażenia doprowadziły do jej śmierci w dniu 30 czerwca 2014 r. (dowód: prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z 4 stycznia 2016 r., VIII K 143/14 – k. 465-466 załączonych akt; wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 05 maja 2016 r., II Ka 138/16 oddalający apelację – k. 505 załączonych akt; kopia skróconego aktu zgonu – k. 167v).

Kierujący pojazdem marki A. (...) o nr rej. (...) M. B. w chwili zdarzenia posiadał polisę ubezpieczeniową OC w pozwanym Towarzystwie (...) (okoliczność bezsporna, przyznana przez pozwanego).

Z. C. pozostawał w związku małżeńskim z E. C. od 15 czerwca 1978 r. (36 lat). Małżonkowie przez cały ten okres prowadzili wspólne gospodarstwo domowe w lokalu mieszkalnym stanowiącym ich własność. Wraz z małżonkami do 2012 r. zamieszkiwał ich syn G. C., który obecnie jest dorosły i samodzielny. E. C. i Z. C. pozostawali zgodnym małżeństwem, dążącym się wzajemnym szacunkiem, zażyłością oraz uczuciami, spędzającym ze sobą czas wolny głównie na działce, wyjeżdżając razem na wakacje, spędzając wspólnie z rodziną święta.

Na budżet domowy małżonków, w okresie kilku miesięcy poprzedzających śmierć E. C. składało się: wynagrodzenie za pracę Z. C. w kwocie około (...) zł netto, kwota około (...) zł netto miesięcznie z tytułu prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej w postaci przewozu osób taksówką; wynagrodzenie za pracę E. C. w kwocie (...) zł brutto tj. około (...) netto. Ponadto do majątku osobistego E. C. wchodziły przyznawane cyklicznie przez jej pracodawcę uznaniowe nagrody pieniężne w różnych kwotach.

Przychody Z. C. w 2013 r. (po odjęciu wydatków) wyniosły (...) zł netto zaś w 2014 roku (...) zł netto (dowód: kopia skróconego aktu małżeństwa – k. 168; zeznania A. C. – k. 248; zeznania G. C. – k. 248-249; zeznania T. C. – k. 279-280; zeznania w charakterze strony Z. C. – k. 194v; zaświadczenie pracodawcy z 03 lipca 2014 r. o wysokości zarobków E. C. – k. 54; informacje pracodawcy o przyznanych E. C. nagrodach pieniężnych – k. 34, 35, 37, 38, 40, 41, 42, 47, 51, 52, 53; zestawienie dochodów powoda przesłane przez US W. – B. – k. 204 [w] koperta; dokumentacja zdjęciowa – k. 60-71).

W następstwie doznanych obrażeń ciała E. C. przez kilka miesięcy znajdowała się w śpiączce, będąc hospitalizowaną w szpitalu w K., dwukrotnie była wybudzana ze śpiączki, nie było z nią jednak kontaktu. Z. C. mieszkający na stałe w W., odwiedzał w tym okresie żonę kiedy tylko miał ku temu sposobność, miał nadzieję, iż jego żona mimo poważnych obrażeń ciała przeżyje.

Śmierć (57 letniej) żony wpłynęła na każdy aspekt życia Z. C.: rodzinny, społeczny, emocjonalno-motywacyjny, zawodowy i materialnobytowy. W wyniku przedłużającego się procesu żałoby i zaburzeń adaptacyjnych u powoda rozwinęły się zaburzenia depresyjne objawiające się głównie pod postacią przewlekłych stanów obniżonego nastroju, poczuciem żalu i niepokojenia się ze stratą żony. Powód stał się apatyczny, niechętny do podejmowania konstruktywnych działań, ograniczył swoją aktywność i zainteresowania, kontakty społeczne. Posiada pesymistyczną ocenę teraźniejszości i przyszłości. Z. C. po śmierci żony zaprzestał wykonywania pracy dorywczej w charakterze taksówkarza. Proces żałoby powoda po stracie żony w dalszym ciągu trwa. Powód od kwietnia 2016 r. korzysta ze wsparcia psychologicznego, przyjmuje leki uspakajające. Dla poprawy stanu psychicznego powoda wymagana jest dalsza pomoc psychiatryczna i psychologiczna, rokowania ze względu m.in. na wiek i możliwości adaptacyjne są niekorzystne.

Obecnie Z. C. mieszka sam. Z uwagi na złe samopoczucie, zmiany w zachowaniu po śmierci żony często odwiedza go syn G. C., który założył własną rodzinę, a także brat T. C.. Powód otrzymuje realne wsparcie od najbliższych, mogąc liczyć na ich pomoc w każdej sytuacji (dowód: zeznania A. C. – k. 248; zeznania G. C. – k. 248-249; zeznania T. C. – k. 279-280; zeznania w charakterze strony Z. C. – k. 194v-195; pisemna opinia biegłych sądowych z zakresu psychiatrii oraz psychologii – k. 218-226, pisemna opinia uzupełniająca – k. 259-260).

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z 4 stycznia 2016 r., w sprawie prowadzonej za sygn. akt VIII K 143/14, ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności posiadaczy pojazdów mechanicznych M. B., został uznany za winnego spowodowania wypadku, w wyniku którego żona powoda doznała ww. obrażeń ciała skutkujących 30 czerwca 2014 r. jej śmiercią. W ramach częściowego zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej, M. B. otrzymał od sprawcy kwotę 3 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia (dowód: prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z 4 stycznia 2016 r., VIII K 143/14 – k. 465-466 załączonych akt; wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z 05 maja 2016 r., II Ka 138/16 oddalający apelację – k. 505 załączonych akt).

Z. C. obecnie w dalszym ciągu pracuje zawodowo otrzymując wynagrodzenie w kwocie około (...) zł netto miesięcznie. Powód w związku ze śmiercią żony otrzymał z polisy ubezpieczeniowej E. C., wspólnie z synem kwotę 100 000,00

zł odszkodowania. Z własnej polisy ubezpieczeniowej na wypadek śmierci osoby bliskiej powód otrzymał kwotę 35 000,00 zł odszkodowania. Ponadto Z. C. pobiera rentę rodzinną w kwocie (...) zł miesięcznie.

Powód zgłosił pozwanemu szkodę 01 września 2014 r., domagając się zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 100 000,00 zł, odszkodowania za pogorszenie się sytuacji życiowej w kwocie 87 280,00 zł. Pozwany po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, decyzją z 18 grudnia 2014 r. przyznał i wypłacił powodowi zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej w kwocie 20 000,00 zł, zwrot kosztów pogrzebu w kwocie 7 241,56 zł, zwrot pozostałych kosztów w kwocie 1 136,63 zł. Pozwany odmówił natomiast uwzględnienia roszczenia o zapłatę odszkodowania z tytułu pogorszenia się sytuacji życiowej osoby bliskiej (dowód: zeznania w charakterze strony Z. C. – k. 194v-195; oświadczenie powoda o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania – k. 25,80; kopia pisma zgłaszającego szkodę z 29 sierpnia 2014 r. – k. 165v; decyzja z 18 grudnia 2014 r. – k. 158v).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie oryginałów, odpisów i kopii uprzednio powołanych dokumentów, zeznań świadków: A. C.; G. C.; T. C.; zeznań w charakterze strony Z. C., dokumentacji zdjęciowej, wydanej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłych psychiatry oraz psychologa, wraz z opinią uzupełniającą i poczynił następującą analizę materiału dowodowego.

Część istotnych dla sprawy dokumentów (przede wszystkim znajdujących się w złożonych wraz z odpowiedzią na pozew aktach szkody) przedstawiona została w kopiach, lecz strony nie kwestionowały zgodności kopii z oryginałami, ani też nie żądały od przeciwnika złożenia oryginału dokumentu (art. 129 § 1 k.p.c.). Stąd też, zgodność kopii dokumentów z ich oryginałami (a więc i treść dokumentów oryginalnych) uznać można za bezsporną. Wiarygodność zgromadzonej dokumentacji nie była kwestionowana przez strony, nie budziła także wątpliwości Sądu w tym zakresie.

Zeznania świadków i powoda co do istotnych kwestii były zgodne, koherentne, uzupełniają ustalenia biegłych psychiatry i psychologa w tym przedmiocie. Opinie tych specjalistów, wydane na potrzeby niniejszego postępowania, ostatecznie nie były kwestionowane przez strony. Także, w ocenie Sądu, spełniają one wymagania stawiane tego rodzaju dowodom, uznać należy je za należycie uzasadnione, logiczne, stanowcze, pozwalające podmiotowi nieposiadającemu wiedzy specjalnej, odtworzyć tok rozumowania biegłych, który zważywszy na poczynione ustalenia faktyczne, uznać należy za logiczny i zgodny z zasadami doświadczenia życiowego.

Pozostałe materiały dowodowe, nie uwzględnione w stanie faktycznym, miały charakter obojętny dla sprawy i z tego względu zostały pominięte. Dotyczy to w szczególności opinii biegłego przeprowadzonej w sprawie XXV C 389/16, ustalającej przebieg zdarzenia ubezpieczeniowego o którą wnioskował pozwany. Jej treść potwierdza przebieg zdarzenia ustalony przez sąd karny.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W niniejszej sprawie między stronami finalnie bezsporne było co do zasady samo istnienie odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela za skutki zdarzenia drogowego z 21 października 2013 r. w wyniku, którego śmierć poniosła E. C., będąca żoną Z. C., wyrazem czego jest wypłata przez pozwanego na rzecz powoda bezspornej części zadośćuczynienia. Wszelkie wątpliwości w tym zakresie zgłaszane przez pozwanego w odpowiedzi na pozew rozwiął natomiast ww. prawomocny wyrok sądu karnego, którego sentencją co do sprawy wypadku, okoliczności w których do niego doszło, Sąd w niniejszym postępowaniu w związku z treścią art. 11 k.p.c. był związany, nie mógł czynić odmiennych ustaleń.

Odpowiedzialność pozwanego, statuująca jego legitymację bierną w niniejszym postępowaniu wynika z treści art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którym ubezpieczyciel przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku

ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może przy tym dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (art. 822 § 4).

Nadto odpowiedzialność ubezpieczyciela została sprecyzowana w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t.) – gdzie z treści art. 34 ust. 1 wynika, że odszkodowanie z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Powód dochodził w niniejszym postępowaniu od pozwanego dwóch rodzajów roszczeń:

I. zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę spowodowaną śmiercią osoby bliskiej na podstawie art. 446 § 4 k.c.,

II. odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci E. C. na podstawie art. 446 § 3 k.c.

Mając powyższe na uwadze dalsze rozważania należało podzielić na dwie oddzielne części, w których zostaną omówione przesłanki, którymi kierował się Sąd rozstrzygając jak w sentencji wyroku.

I.

W przypadku pierwszego roszczenia, poza sporem pozostawało, iż zostało ono oparte na dyspozycji art. 446 § 4 k.c.

Unormowanie zawarte w tym przepisie stanowi wyjątek od zasady, że roszczenia odszkodowawcze służą jedynie osobom, przeciwko którym był skierowany czyn niedozwolony. Przepis ten jest reakcją ustawodawcy na konieczność zwiększenia ochrony ofiar zdarzeń kryminalnych. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekompenzować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby.

Roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną szkodę niewątpliwie zmierza do zaspokojenia szkody o charakterze niemajątkowym. Niedający się ściśle wymierzyć charakter owej krzywdy sprawia, że ustalenie stosownej sumy nastęrcza trudności. Nie budzi wątpliwości jednak to, że każda sprawa winna być rozpatrywana przez pryzmat indywidualnych okoliczności danego przypadku. Z tego względu nie ma istotniejszego znaczenia wysokość tego typu świadczeń zasądzonych w innych sprawach.

Zauważyć natomiast należy, iż w orzecznictwie wskazuje się, że na wysokość zadośćuczynienia (rozmiar krzywdy) mają wpływ takie okoliczności jak: dramatyzm doznań bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarła, rodzaj i intensywność więzi łączącej poszkodowanego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci, wiek poszkodowanego (zob. m.in. wyrok SN z 03 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254). Zaprezentowane wyliczenie jest przykładowe, dla przyznania zadośćuczynienia nie jest też konieczne, aby wystąpiły wszystkie wymienione okoliczności. Różne też może być ich natężenie. Należało nadto mieć na uwadze, że zadośćuczynienie powinno przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, tak aby nie doszło do deprecjacji krzywdy, którą ma łagodzić.

Powód dochodzący zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, domagał się finalnie zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kwoty 110 000,00 zł. Miarkując wysokość przyznanego powodowi zadośćuczynienia, Sąd miał na uwadze, iż Z. C. pozostawał z E. C. w ponad 36 - letnim związku małżeńskim. Relacje małżonków pozostawały prawidłowe. Małżonkowie prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, założyli rodzinę, wychowywali dorosłego obecnie syna, który wyprowadził się z domu rodzinnego kilka lat przed śmiercią matki. W świetle poczynionych ustaleń nie może budzić wątpliwości, iż śmierć żony dotkliwie wpłynęła na stan psychofizyczny powoda. E. C. była długoletnią partnerką życiową powoda, zajmowała się prowadzeniem domu. Małżonkowie posiadali podobne zainteresowania, wspólnie

spędzali wolny czas, odpoczywali na działce, planowali swoją przyszłość po przejściu na emeryturę. Śmierć tak bliskiej osoby dotknęła powoda wpływając na każdy aspekt jego dotychczasowego życia. Powód do chwili obecnej przeżywa żałobę po utracie żony, potrzebuje wsparcia psychologicznego.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, kwotą pieniężną łagodzącą cierpienia psychiczne doznane przez powoda z powodu utraty osoby bliskiej jest kwota 83 000,00 zł. Mając na względzie, iż Z. C. otrzymał już od sprawcy wypadku z tego tytułu kwotę 3 000,00 zł, zaś od pozwanego kwotę 20 000,00 zł, Sąd uwzględnił roszczenie powoda w omawianym zakresie do kwoty 60 000,00 zł. Zdaniem Sądu, kwota na łącznym poziomie 83 000,00 zł jest adekwatna do natężenia negatywnych emocji odczuwanych przez powoda w związku ze śmiercią żony. Jest to ponadto suma wymiernie przez niego odczuwalna, zważywszy na poziom uzyskiwanych przez Z. C. dochodów.

Dalej idące żądanie w zakresie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, nie zasługiwało na uwzględnienie. Powód mimo niewątpliwej traumy ma w dalszym ciągu oparcie w synu oraz bracie, którzy aktywnie go wspierają. Proces żałoby po stracie osoby bliskiej, przeżywany przez powoda, mając na względzie doświadczenie Sądu w podobnych przypadkach, jest zbliżony do zachowania większości osób funkcjonujących w normalnej rodzinie. Obniżenie nastroju, apatia, zmniejszenie aktywności życiowej do minimum, stanowią naturalną reakcją na śmierć osoby bliskiej. Powód w dalszym ciągu pracuje zawodowo, zrezygnował jedynie z pracy dorywczej, spędza czas na działce, poza chwilami obniżonego nastroju prowadzi w miarę normalne życie. Przy określaniu wysokości przedmiotowego świadczenia, Sąd miał także na uwadze, iż powód nie mogąc pogodzić się ze śmiercią żony właściwe leczenie podjął dopiero w pierwszym kwartale 2016 r., a zatem niemal 1,5 roku od śmierci żony, co także mogło wpłynąć na rozmiar odczuwanych przez niego cierpień. Wcześniejsze podjęcie psychoterapii, mogłoby sprawić, iż powód szybciej zaakceptowałby zaistniałą sytuację. Ponadto jak wynika z treści badania osobowego przeprowadzonego przez biegłych, poczucie krzywdy Z. C. potęguje fakt, iż sprawca wypadku, mimo, iż śmiertelnie potrafił dwie osoby, pozostaje na wolności, prowadzi normalne życie. Powód nie może się pogodzić z taką niesprawiedliwością (zresztą słusznie z uwagi na rażąco niski wymiar kary), stan ten nie pozostaje jednakże w adekwatnym związku przyczynowym z krzywdą, której naprawienia domaga się od pozwanego ubezpieczyciela sprawcy szkody.

O odsetkach od zasądanego świadczenia pieniężnego Sąd orzekł na podstawie art. 817 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. (w brzmieniu sprzed i po dniu 1 stycznia 2016 r.), mając na względzie kryteria wskazywane przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10 (LEX nr 848109). Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie nie zaszły żadne szczególne okoliczności uzasadniające orzeczenie o odsetkach od przyznanego świadczenia o zadośćuczynienie od dnia wyrokowania. Pozwany, mimo, iż przedstawił obszerny wywód prawny w omawianym zakresie, nie sformułował żadnych wniosków dowodowych, w zakresie chociażby przebiegu postępowania likwidacyjnego, podejmowanych czynności wyjaśniających, uzasadniających ogólne stanowisko pozwanego. W tym stanie rzeczy, Sąd nie znalazł podstaw do odstępstwa od zasady wyrażonej w art. 817 k.c. oraz art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

II.

Drugie z roszczeń powoda zostało oparte na art. 446 § 3 k.c. stanowiącym, iż sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Treść cytowanego przepisu wskazuje, iż kwestia uwzględnienia tego rodzaju roszczeń podobnie jak w przypadku zadośćuczynienia, w dużej mierze zależy od ustalonych okoliczności sprawy, a także związanego z nimi uznania sędziowskiego. Przepis posługuje się przy tym pojęciami „nieostrymi” które nie zostały zdefiniowane przez ustawodawcę, wymagającymi wyjaśnienia przed przystąpieniem do procesu subsumpcji ustalonego stanu faktycznego pod ww. normę prawną.

Niewątpliwie ocena pogorszenia sytuacji życiowej i stopnia jego rozległości w znaczeniu sfer życia, których dotknęło, powinna być prowadzona w oparciu o szczegółową analizę położenia, w jakim znajduje się osoba uprawniona z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, które mają wpływ na jej warunki (trudności) życiowe, wiek, stopień

samodzielności życiowej, stosunki rodzinne i majątkowe oraz przeprowadzenie porównania z sytuacją, w jakiej znalazłby się uprawniony, gdyby nie śmierć osoby bliskiej.

Znaczne pogorszenie zależne jest od rozmiarów ujemnych następstw o charakterze majątkowym, a także zmian z sferze dóbr niemajątkowych, już istniejących oraz dających się przewidzieć w przyszłości na podstawie zasad doświadczenia życiowego (jeśli np. negatywne emocje wywołały chorobę, osłabienie aktywności życiowej i motywacji do przezwycięzania trudności dnia codziennego, podjęcia pracy – powodując trudności bytowe).

Odszkodowanie z art. 446 § 3 k.c. ma na celu pokrycie strat materialnych trudno uchwytnych, trudnych lub niemożliwych do precyzyjnego wyliczenia, ale także uszczerbków o charakterze niemajątkowym, choćby w postaci utraty osoby, na której pomoc i wsparcie, zarówno materialne, jak i emocjonalne i uczuciowe, uprawniony mógłby liczyć w późniejszym czasie (np. pomoc finansowa i wzajemne wsparcie małżonków wraz z utratą sił witalnych).

Wykładnia art. 446 § 3 k.c. wymaga więc zarówno właściwej oceny okoliczności istotnych dla ustalenia odszkodowania, jak i właściwego, w odniesieniu do tych okoliczności, określenia sumy odszkodowania, które powinno stanowić adekwatne, realnie odczuwalne przysporzenie, zarówno przez uprawnionego, jak i z obiektywnego punktu widzenia rozsądnie myślącego człowieka.

Określenie tego odszkodowania jako stosownego wskazuje, że stanowi ono środek wyrównania takich szkód majątkowych, które nie ulegają naprawieniu na innych podstawach, zwłaszcza przez zasądzenie renty. Odszkodowanie to nie ma tym samym charakteru pełnego odszkodowania, nie powinno być kształtowane przez rachunkowe wyliczenie części nieotrzymanych zarobków zmarłego, która przypadałaby poszkodowanemu w okresie jego życia, chociaż należy brać ją także pod rozwagę.

Należy podkreślić, że celem tego świadczenia jest przede wszystkim umożliwienie uprawnionemu przystosowania się do zmienionych warunków wywołanych śmiercią osoby bliskiej, a zatem również złagodzenie nieodwracalności negatywnych przeżyć, ich natężenia i świadomości utraty więzi emocjonalnej ze zmarłym, zdolności adaptacji do tych warunków oraz rokowań co do perspektyw życiowych.

Na kanwie niniejszego postępowania, powód ustalając wysokość odszkodowania kierował się przede wszystkim kryterium majątkowym, jakim jest pogorszenie sytuacji bytowej, spowodowanej śmiercią osoby bliskiej, która prowadziła wspólnie z nim gospodarstwo domowe, osiągającą wyższe dochody. Analizując sytuację majątkową i osobistą w której znalazł się Z. C. po śmierci żony, należy skonstatować, iż roszczenie w omawianym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Dalekosiężny i w dużej mierze hipotetyczny sposób ukształtowania tej części roszczenia, w ocenie Sądu, zmierzał do pełnej kompensacji szkody majątkowej po śmierci żony, co było niedopuszczalne wobec zaprezentowanej wykładni art. 446 § 3 k.c., stanowiąc nieuprawnioną okolicznościami sprawy nadinterpretację omawianej instytucji, która winna być stosowana w naprawę wyjątkowych sytuacjach gdy śmierć ponosi główny żywiciel rodziny, wpływając na drastyczne obniżenie poziomu życia pozostałych członków rodziny zmarłego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do sytuacji majątkowej powoda, zwrócić należy uwagę, iż E. C. mimo, iż przed śmiercią osiągała, jedynie nieznacznie wyższe od męża dochody (o około 300,00 zł), nie była głównym żywicielem rodziny. Małżonkowie prowadząc wspólne gospodarstwo domowe osiągali miesięczne dochody, wchodzące w skład majątku wspólnego w kwocie około 4 400,00 zł, czyli średnio 2 200,00 zł na każdego członka rodziny. W następstwie śmierci żony, dochód gospodarstwa domowego, w którym powód funkcjonuje, w związku z rezygnacją z dodatkowego zatrudnienia zmniejszył się do kwoty (...) zł miesięcznie. Powstała różnica wynosi więc około 700,00 zł miesięcznie. Zwrócić należy jednak uwagę, iż została ona pokryta przez przyznane powodowi: rentę rodzinną w kwocie (...) zł miesięcznie, odszkodowanie wypłacone powodowi z polisy żony w kwocie 50 000,00 zł (wynikająca z polisy kwota 100 000,00 zł przysługiwała w równych udziałach mężowi i synowi) oraz odszkodowaniem z polisy powoda w kwocie 35 000,00 zł.

W związku z powyższym nie można, w ocenie Sądu, przyjąć, aby strata majątkowa powoda spowodowana śmiercią żony mogła zostać uznana za znaczącą i rażącą w rozumieniu art. 446 § 3 k.c. Nastąpiła obniżka wpływów domowego budżetu jednakże nie na tyle gwałtowna i wysoka, aby można było przyjąć, że poziom życia materialnego powoda (w kontekście gospodarstwa domowego w którym funkcjonuje) uległ z tego powodu nie dającej się do zaakceptowania degradacji ekonomicznej.

Należy pamiętać, że omawiane jednorazowe odszkodowanie ma na celu pomóc osobie bliskiej zmarłego, przede wszystkim odzyskać równowagę majątkową, zachwianą w wyniku nagłej śmierci członka rodziny. Jeżeli po stronie powoda powstał w pierwszych miesiącach po śmierci żony jakiś uszczerbek majątkowy, naruszający dotychczasową równowagę ekonomiczną powoda to został on z dużą nawiązką skompensowany ww. świadczeniami.

Zdaniem Sądu, także sytuacji osobistej powoda nie sposób uznać za spełniającej kryteria wynikające z przedmiotowej normy prawnej. Powód w związku ze śmiercią żony niewątpliwie utracił oparcie osoby bliskiej w życiu codziennym oraz w sytuacjach kryzysowych (np. choroba, utrata sił witalnych). Zwrócić należy jednak uwagę, iż mimo śmierci żony, posiada realne wsparcie w omawianym zakresie w osobach syna oraz brata który kilka razy w miesiącu odwiedza Z. C. w W.. Naturalną kolejną rzeczą w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, a za taką uznać należy rodzinę powoda, jest to, iż w przypadku utraty sił witalnych przez rodzica, ich realnym wsparciem są dzieci. Powód nie został pozbawiony obcowania w życiu rodzinnym z pozostałymi członkami rodziny, która mimo przeciwności w dalszym ciągu jest zżyta, poszczególni jej członkowie służą sobie wzajemną pomocą, spędzają razem święta i inne uroczystości rodzinne. Ponownego podkreślenia wymaga, iż omawiana instytucja znajduje zastosowanie w sytuacjach szczególnie uzasadnionych, gdy śmierć członka rodziny, prowadzi nie tylko do popadnięcia w ubóstwo, ale także załamania więzi rodzinnych pozostałych osób ją tworzących.

Powyższe szczególne okoliczności nie zachodzą w niniejszym postępowaniu (powód przynajmniej ich nie wykazał), w związku z czym, omawiane roszczenie podlegało w całości oddaleniu. Na marginesie należy również zauważyć, iż powód, mimo zarzutów pozwanego podnoszonych w odpowiedzi na pozew w zasadzie nie wyjaśnił dlaczego domaga się świadczenia w wysokości 87 000,00 zł. Jakie konkretnie okoliczności faktyczne powodują, iż przedmiotowe roszczenie opiewa na rzeczoną sumę, co niewątpliwie także stanowiło dodatkowy argument do oddalenia powództwa w tej części.

O sposobie rozliczenia kosztów postępowania orzeczono na podstawie: art. 100 zd. 1 in fine k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. ; art. 113 u.k.s.c. w zw. z art. 100 zd. 1 in fine k.p.c. oraz art. 82 u.k.s.c.

Powód utrzymał się ze swoimi żądaniami w 30,46% (60 000,00 zł z 197 000,00 zł) ulegając pozwanemu w pozostałych 69,54%.

Na koszty poniesione przez powoda złożyły się uiszczona opłata sądowa od pozwu 4 000,00 zł, opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa 17,00 zł, koszty zastępstwa procesowego przez pełnomocnika będącego adwokatem 3600,00 zł. Łącznie 7.617,00 zł.

Pozwany poniósł natomiast koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika będącego radcą prawnym 3.600,00 zł.

Zważywszy na stosunek w jakim strony utrzymały się ze swoimi żądaniami, należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 183,31 złotych. Powód winien zwrócić pozwanemu kwotę 2.503,44 złote (69,54% z 3600 zł), a pozwany powodowi 2.320,13 zł (30,46% z 7.617 zł). Różnica pomiędzy w/w kwotami została zasądzona od powoda na rzecz pozwanego w punkcie 3 wyroku.

Na koszty poniesione tymczasowo przez Skarb Państwa złożyły się: wynagrodzenie przyznane biegłym za opinię podstawową 628,77 zł (k. 235), zwrot kosztów stawiennictwa świadków 578,91 zł (k. 290) (łącznie 1.207,68 zł)

Mając na względzie stosunek w jakim powód uległ pozwanemu, należało nakazać pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 839,82 zł (1 207,68 zł x 69,54%). Pozwany obowiązany był do wyrównania pozostałej różnicy

wynoszącej 367,86 zł. Przedmiotową należność Sąd potrącił z zaliczki wniesionej przez pozwanego w kwocie 400,00 zł (k. 253). Niewykorzystaną część zaliczki w kwocie 32,14 zł nakazano pozwanemu zwrócić.

Z powołanych względów, orzeczono jak w sentencji wyroku.

Z/

(...)